

Dosarul nr. 2ra-2168/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, R. Burdeniuc)

ÎNCHEIERE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Adrian Crețu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Fîrfa-Zekovic împotriva lui Bogdan Plăcintă cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 12 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Ivan Turceac, admis apelul declarat de Bogdan Plăcintă, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, casată parțial hotărârea din 12 aprilie 2017 a Judecătoriei Bălți sediul central și pronunțată în această parte o nouă soluție

constată:

La 16 septembrie 2015, Tatiana Fîrfa-Zekovic a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bogdan Plăcintă cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, fiind în relații de căsătorie cu Bogdan Plăcintă, la 12 noiembrie 2012, au luat cu împrumut suma de 34 000 de euro, cu o dobândă de 3 % lunar.

Reieșind din considerentele că la acel moment au avut obligațiuni solidare, în recipisă, pârâtul a menționat că se obligă să restituie împrumutătorului suma de 17 000 de euro, ceea ce constituie 1/2 cotă parte din împrumut.

A remarcat că deoarece pârâtul nu și-a onorat obligațiunile contractuale, dânsa a fost nevoită să achite datoria împrumutului integral la 13 iunie 2013 și procentele vizate, din contul imobilului din mun. XXXXX str. XXXXX, care aparținea la acel moment mamei ei Ana Fîrfa.

A relatat că la 19 iunie 2013, Bogdan Plăcintă a luat cu împrumut de la dânsa suma de 24 000 de euro, obligându-se să restituie suma integral împrumutată, într-o perioadă scurtă de timp, în cel mult treizeci de zile.

Din discuțiile purtate cu pârâtul, acesta (influențat de părinți), refuză categoric restituirea sumelor împrumutate, nu mai dorește să discute cu dânsa, iar la telefon nu răspunde.

Având în vedere că în contractele de împrumut nu a fost consemnată data rambursării, la 23 iulie 2015, a expediat în adresa pârâtului o somație prin care dânsa a solicitat restituirea sumelor împrumutate în mărime de 17 000 de euro și 24 000 de euro, în total a sumei de 41 000 de euro, într-un termen rezonabil de 30 zile, dar nu mai târziu de data de 23 august 2015, care deși a fost recepționată de către pârât la 24 iulie 2015, ultimul nu a restituit sumele împrumutate.

Cu referire la prevederile art. 619 alin. (2) Cod civil, a evidențiat că pârâtul urmează să achite și dobânda de întârziere.

Astfel, pentru suma împrumutată de 17 000 de euro, dobânda de întârziere pentru perioada 13 iunie 2013 – 16 august 2015 constituie suma de 6 008,45 de euro, iar pentru suma împrumutată în mărime de 24 000 de euro pentru perioada 19 iulie 2013 – 16 august 2015 constituie suma de 8 186,64 de euro.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 85 alin. (4), 166, 167 CPC, 514, 602, 619 alin. (2), 867, 871, 872, 869 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Bogdan Plăcintă în beneficiul ei a sumei în mărime de 17 000 de euro ce constituie suma de bază a împrumutului și suma de 6 008,45 de euro – dobânda de întârziere pentru perioada 13 iunie 2013 – 15 septembrie 2015, a sumei de 24 000 de euro ce constituie suma de bază a împrumutului și suma de 8 186,64 de euro – dobânda de întârziere pentru perioada 19 iulie 2013 – 15 septembrie 2015, în total a sumei de 55 195 de euro, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2017 a Judecătoria Bălți sediul central, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată de la Bogdan Plăcintă în beneficiul Tatiane Fîrfa-Zekovic datoria în sumă de 24 000 de euro, potrivit cursului valutar al BNM la data achitării, dobânda de întârziere în mărime de 8 186,64 de euro, potrivit cursului valutar al BNM la data achitării și cu titlu de cheltuieli de judecată, taxa de stat în mărime de 3 000 de lei.

A fost respinsă acțiunea în partea ce ține de încasarea datoriei în mărime de 17 000 de euro și dobânda de întârziere în mărime de 6 008 de euro ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că la 19 iunie 2013, între Tatiana Fîrfa-Zekovic și Bogdan Plăcintă a avut loc un împrumut, fapt confirmat prin recipisa din 19 iunie 2013, prin care reclamanta a acordat pârâtului un împrumut în mărime de 24 000 de euro, ultimul însă până în prezent nu și-a onorat obligațiunea de rambursare a acestuia, prin urmare, este întemeiat acest capăt de cerere.

Prima instanță, cu referire la prevederile art. 619 alin. (1)-(4) Cod civil, a considerat justificată și pretenția reclamantei privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 8 186,64 de euro.

Cu privire la netemeinicia pretenției din acțiune privind încasarea datoriei în mărime de 17 000 de euro în baza recipisei din 12 noiembrie 2012, prima instanță a conchis că reclamanta nu a prezentat careva probe întru susținerea poziției sale că a restituit suma de 34 000 de euro, fapt pentru care ar solicita încasarea de la pârât a sumei de 17 000 de euro.

Totodată, prima instanță a menționat că în recipisa din 12 noiembrie 2012 pârâtul nu a indicat căror creditori urmează să-i restituie suma de 17 000 de euro.

Prin decizia din 5 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Bogdan Plăcintă, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, casată parțial hotărârea din 12 aprilie 2017 a Judecătoriei Bălți sediul central în partea ce ține de încasarea de la Bogdan Plăcintă în beneficiul Tatiane Fîrfa-Zekovic a datoriei în sumă de 24 000 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 8 186,64 de euro și a cheltuielilor de judecată, taxa de stat în mărime de 3 000 de lei și în această parte pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată a Tatiane Fîrfa-Zekovic împotriva lui Bogdan Plăcintă cu privire la încasarea datoriei în sumă de 24 000 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 8 186,64 de euro și a cheltuielilor de judecată, taxa de stat în mărime de 3 000 de lei.

A fost respins apelul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 25 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Ivan Turceac, casată decizia din 5 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, cu trimiterea cauzei la rejudecare, la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

A fost menținută încheierea din 27 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admisă cererea lui Bogdan Plăcintă cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru cererea de apel.

Prin decizia din 12 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Bogdan Plăcintă, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, casată parțial hotărârea din 12 aprilie 2017 a Judecătoriei Bălți sediul central în partea admiterii pretențiilor privind încasarea de la Bogdan Plăcintă în beneficiul Tatiane Fîrfa-Zekovic a datoriei în sumă de 24 000 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 8 186,64 de euro și a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 3 000 de lei și pronunțată în această parte o nouă soluție, prin care au fost respinse ca neîntemeiate pretențiile înaintate de Tatiana Fîrfa-Zekovic împotriva lui Bogdan Plăcintă cu privire la încasarea datoriei în sumă de 24 000 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 8 186,64 de euro și a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 3 000 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

A fost respins apelul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Ivan Turceac.

Au fost încasate de la Tatiana Fîrfa-Zekovic în beneficiul lui Bogdan Plăcintă cheltuielile de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 4 793 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a susținut că în speța dată raportul de expertiză grafoscopică din 4 martie 2019 nu poate fi pus la baza soluției examinării cererilor de apel, or, însăși părțile în cadrul ședinței de judecată nu contestă veridicitatea semnăturilor efectuate de către Bogdan Plăcintă în recipisele menționate în acest raport.

Instanța de apel a reiterat că între raportul juridic de împrumut, apărut în temeiul recipisei din 12 noiembrie 2012 eliberată de Bogdan Plăcintă, nu există legătură de cauzalitate cu recipisa din 30 octombrie 2012, prin care ultimul a împrumutat de la Svetlana Ojindovschi suma de 427 000 de lei.

În așa mod, între Bogdan Plăcintă și Svetlana Ojindovschi relațiile de împrumut s-au realizat la 30 octombrie 2012, iar poziția Tatiane Fîrfa-Zekovic precum că aceasta a restituit $\frac{1}{2}$ parte din împrumut nu se adeverește prin nicio probă concludentă, fiind declarativă.

Totodată, instanța de apel a conchis că deoarece în recipisa din 12 noiembrie 2012 nu este indicată persoana față de care părțile s-au obligat să restituie datoria, Tatiana Fîrfa-Zekovic nu a atestat faptul că are rolul creditorului și prin recipisa din 12 noiembrie 2012 are dreptul de a pretinde executarea obligațiilor de către Bogdan Plăcintă.

Cu referire la raportul juridic de împrumut dintre Bogdan Plăcintă și Tatiana Fîrfa-Zekovic, instanța de apel a remarcat că potrivit materialelor cauzei Bogdan Plăcintă și Tatiana Fîrfa-Zekovic se află în relații de căsătorie din 25 mai 2012 și până în prezent, iar invocarea Tatiane Fîrfa-Zekovic precum că suma de 24 000 de euro este un bun personal rămâne fără niciun suport probant în sensul art. 118 alin. (1) CPC.

În consecință, instanța de apel a considerat neîntemeiată hotărârea primei instanțe în partea încasării acestei sume de la Bogdan Plăcintă, la fel și a dobânzii de întârziere, în situația în care nu a fost dovedită existența împrumutului între soți, precum și faptul că în recipisă nu este indicată data scadentă.

La 30 septembrie 2019, Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Adrian Crețu a declarat recurs împotriva deciziei din 12 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor înaintate de ea, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii, precum și încasarea din contul lui Bogdan Plăcintă în beneficiul ei a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat și asistența juridică.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o emisă cu încălcarea normelor de drept material.

A remarcat că în motivarea deciziei contestate, instanța de apel a aplicat eronat art. 130 alin. (1) CPC, abuzând în mod părtinitor de principiul bunei-credințe în favoarea părții intime și în detrimentul ei, ceea ce a dus la adoptarea unei decizii arbitrare, or, ultima etapă și cea mai importantă a procesului de

probație este aprecierea probelor, care are o semnificație deosebită pentru adoptarea unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate, iar în timp ce instanța de apel a dispus prin încheierea din 26 noiembrie 2018, efectuarea unei expertize grafoscopice, unde a specificat importanța expertizei date, făcând trimitere la decizia din 25 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, privind necesitatea dispunerii expertizei din motiv că Bogdan Plăcintă neagă semnarea acestor două recipise din data de 12 noiembrie 2012 și 19 iunie 2013.

A accentuat că refuzul de a reține raportul de expertiză la aprecierea probelor este contrar legilor logicii și omite intenționat determinarea pertinentei probelor, admisibilității și veridicității, iar în final interconexiunea probelor care în speță întemeiază cererea de chemare în judecată și demonstrează obligațiunile asumate de intimatul - debitor Bogdan Plăcintă în fața ei.

Astfel, articolul menționat urma să fie aplicat nu individual cu o apreciere scurtă, în sens că legea permite că expertizele nu sunt obligatorii pentru instanța de judecată, dar prin coroborare cu art. 241 alin (5) CPC - instanța de apel nu s-a expus asupra contradictorialității stabilite pe parcursul dezbatelor judiciare din partea intimatului care nu a recunoscut cererea de chemare în judecată din motiv că nu a semnat recipisele, iar în timp ce raportul de expertiză a stabilit adevărul, instanța de apel nu a ținut cont de probele prezentate de ea, astfel încălcat imperativul impus de art. 6 & 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A remarcat că martorul Valentina Plăcintă, audiat în instanța de apel, a declarat că până la căsătorie nepotul Bogdan Plăcintă nu avea careva bunuri personale, iar recipisa din luna iunie 2013 este scrisă de Valentina Plăcintă, atunci când recurenta a vândut apartamentul și a achitat Valentinei Plăcintă banii din vânzarea apartamentului ca și cum ar fi pentru Ojindovschi și nu are datorii față de Valentina Plăcintă, circumstanțe ce demonstrează faptul că datoria creditorilor a fost achitată doar de către dânsa din vânzarea apartamentului care a fost dobândit în proprietate până la căsătorie. Totodată, calculul efectuat de către instanța de apel, precum că nu poate fi reținut faptul achitării a ½ parte din suma de 34 000 de euro prin recipisa din 13 iunie 2013 prin care Valentina Plăcintă a primit de la dânsa, la 13 iunie 2013, împrumutul acordat Anei Fîrfa în sumă de 548 338 de lei, cursul valutar pentru data de 13 iunie 2013 fiind de 16,45 lei pentru un euro, ceea ce constituie 33 000 de euro, nu este altceva decât o imixiune în relațiile private a părților din motiv că recipisa dată nu contravine principiilor generale ale dreptului civil.

A menționat că înserarea art. 216, 217 alin. (1) - (3), 219 alin. (2), 220 Cod civil, dar totodată neaplicarea sancțiunii nulității actului juridic care are ca efect să restabilească situația juridică a părților la momentul încheierii actului juridic, dovedesc temeinicia cererii de recurs prin cerința că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Aceiași situație ce întemeiește caracterul devolutiv al cererii de recurs este și la aplicarea prevederilor Codului familiei, or, prin aceste argumente instanța de judecată a modificat obiectul cererii de chemare în judecată, acțiune interzisă de art. 60 alin. (4) CPC, cu atât mai mult că Bogdan Plăcintă nu a înaintat acțiune

reconvențională prin care să solicite nulitatea recipiselor sau declararea datoriilor drept obligațiuni survenite în urma căsătoriei ce se supun regimului proprietății comune în devălmășie, iar în timp ce instanța a reținut existența raportului de împrumut din 19 iunie 2013 între soții Tatiana Fîrfa-Zekovic și Bogdan Plăcintă și că nu au fost aduse probe care ar fi demonstrat că suma de 24 000 de euro este un bun personal al ei, duce la aprecierea eronată a art. 867 Cod civil, din motiv că articolul ce guvernează relațiile de împrumut nu are așa prevederi de a face dovada existenței ulterioare a sumei împrumutului, dar ține de existența unui acord între cel ce dă bani și cel ce primește, unica condiție fiind caracterul sinalagmatic și părțile.

Astfel, în timp ce Bogdan Plăcintă a semnat un contract de dispoziție se prezumă până la proba contrară (probă contrară ce nu a fost invocată de intimat), că proprietarul sumei de 24 000 de euro a fost doar ea, cu atât mai mult că banii nu au fost împrumutați pentru o destinație clară, precum ar fi interesele familiare comune, dar au fost împrumutați lui Bogdan Plăcintă pentru interesele sale personale.

A învederat că în cadrul dezbaterilor în fond la Curtea de apel Bălți, reprezentanții ei au invocat art. 8 Cod civil, în speța dată fiind întrunite obligațiunile lui Bogdan Plăcintă către ea prin actele persoanelor fizice ce nu contravin legii, or, drepturile și obligațiile pot apărea nu în urma unei liste exhaustive, ci în baza oricăror temeuri, dar cu respectarea condițiilor cerute de lege, în timp ce instanța de apel a ajuns la concluzia că recipisele sunt rapoarte juridice iluzorii și pe parcursul examinării cauzei a tins să ducă în eroare instanțele de judecată.

La 9 noiembrie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Bogda Plăcintă, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu a depus referință la recursul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 31 iulie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 238 vol. II), însă careva date care ar confirma cu certitudine data de recepționare a acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 30 septembrie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Adrian Crețu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Adrian Crețu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva

sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Adrian Crețu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Tatiana Fîrfa-Zekovic, reprezentată de avocatul Adrian Crețu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas